

בעצתך תנחני

גליון שבועי להתבוננות בפרשת השבוע ובעבודת ה'

גליון 64

חג מתן תורתנו

תופעת הרב אורי זוהר זצ"ל

יושב ומשוחח, ששופך את כל הרעיונות העולים במוחו.

אבל הספר מסתיים במשפט ששפך לי אור על כל הספר ועל דמותו של מחברו, משפט שלא זכור לי שראיתי בשום ספר אחר:

"הלוואי ויכולתי לקרוע את סגור ליבי לפני כל קורא ולהראות לו שדברי כנים. הלוואי ויכולתי לחשוף את מוחי לפני כל קורא, ולהראות לו איך התורה משכילה את השכל בדרך האמת. הלוואי והלוואי... אבל זה בלתי אפשרי".

במשפט זה הרב אורי זצ"ל מגלה את היחס שלו אל היהדות.

ראיתם פעם אדם מתאר לחברו נוף מדהים שהוא רואה בזה הרגע מהחלון? הוא לא מדבר בצורה מסודרת: "אז ככה: מלמעלה יש שמים פרוסים בצבע תכלת, רובם בלי עננים, אבל בצד שמאל יש קבוצה של עננים צמריים לבנים. הלאה, בחלק התחתון יותר רואים הרים, צבעם נוטה בין אפרפר לחום, למרגלותיהם יש עצים ירוקים, עומדים קבוצות קבוצות". מי שמדבר כך ייחשד, ודי בצדק, באוטיזם מסוים, או משהו מעין זה.

איך כן מדברים? בתהלהבות, בקריאות נרגשות: "וואו, אתה חייב לראות את השמים! איזה כחול עמוק, ואיזה עננים! ואיך ההרים מתמזגים בהם! יו, ותראה את העצים! אה, ואני חייב להגיד לך – הצבע של ההרים זה משהו שלא רואים! משהו בין חום לאפרפר. טוב, אין לי מילים, חבל שאתה לא רואה את זה בעצמך..."

זה בעצם הרעיון העמוק של הספר "לא נתנו צ'אנס". המחבר לא מדבר על היהדות כעל נושא מחקרי שעמד במבחן הלוגיקה, אלא כעל דבר מוחשי, צבעוני, חי ואמיתי, שממלא לו את כל המרחב, תופס לו את כל הרגשות, וצובע לו את כל החיים בצבעים עזים. הוא כותב כמו אדם מתלהב, שלא מסוגל לאצור בתוכו את התובנות שלו, ופשוט שופך אותן החוצה בהתפרצות בלתי נשלטת. בלי סינון ובלוי סדר.

זה לדעתי הסוד שלו, שאולי הוא פשר הלהט המדהים של האדם הזה, שבגיל כה מבוגר הפך את חייו על פניהם, ולא נח ולא שקט עד יומו האחרון מלהרחיב את גבולות הקדושה, להביא עוד בנינים אובדים לחזור לחסות בצל כנפיו של הקב"ה, ומלמץ בעצמו כל מילה בתורה בתאווה ובתשוקה בלתי נגמרת:

הוא ראה את האור שבתורה. הוא פשוט טעם אותה, באמת.

וזו נקודה שאפשר ללמוד ממנו, דווקא לאנשים כמונו שזכו להיוולד במקום הנכון, בבתים חרדיים ובתוך הקהילה החרדית השמורה והנקיה.

במהלך השבוע האחרון נפטר לבית עולמו הגה"צ ר' אורי זוהר זצ"ל. עבור רבים מאיתנו הוא היה דמות של בעל תשובה, מזכה הרבים גדול, ותו לא מידי. היו רבים שהכירו גם את דמות התלמיד חכם שבו, המתמיד שלא פסק פומיה מגירסא, שזכה לידיעה נרחבת בחלקים גדולים מהתורה, למרות ההתחלה המאוחרת שלו.

אך בעבורי, באופן אישי, הרב אורי זוהר היווה דמות חשובה מאוד, דמות שאני חייב לה הרבה בחיי הרוחניים.

ילד הייתי, ילד בגיל 12. ילד שגדל כל ימיו בין החכמים, בבני ברק השמורה והמגוננת, עיר של חכמים וסופרים. זכיתי לגדול אצל הורים גדולים, שנטעו בנו את הביקוש לאמת, ואת המחויבות חסרת הגבולות לאמת. ובגיל 12 התחילו לנבט בי שאלות על אמיתות התורה. מה ההוכחה שהכל אמת?

כילד שמור במשפחה שמורה לא העזתי להעלות את השאלות על דל שפתי, והסתובבתי תקופה ארוכה שבור ורצוף, אכול ספקות ותהיות, מבלי כתובת לפרוק אותן.

עד שגיליתי את ספרו של הרב אורי זוהר: "לא נתנו צ'אנס".

בספר הזה הרב אורי זצ"ל מגולל את סיפור חייו, מה גרם לו לחזור בתשובה. הספר עמוק, מתפלסף, וממש לא מתאים לרמתו של ילד בן 12. אך עבורי הוא היה מים קרים על נפש עיפה. קראתי אותו וחזרתי וקראתי, ובמעט שהבנתי היה די בכדי לפתור את השאלות, בכדי להבין שהעסק פה מבוסס ורציני.

מאז אני מסתובב בתחושת הכרת הטוב לאיש הצדיק הזה, שמבלי ידיעתו ומבלי שיתכוון נתן לי, ומן הסתם לעוד רבים כמוני, תשובות לשאלות מנקרות, שלא היה להם את מי לשאול. מאז ראיתי עוד כמה וכמה ספרים בענין זה, אך אצלי הוא היה הראשון שנתן לי את הכיוון לתשובות.

עתה, לאחר פטירתו, נטלתי לידי שוב את הספר המתוק והעמוק הזה, וניסיתי לטעום את הטעם שוב. והפעם – ממבט של אדם בוגר שכבר חיבר בעצמו כמה ספרים.

וגיליתי דבר מדהים.

הספר הזה כתוב בצורה הכי לא ספרותית שאפשר. הוא מתלהב, קופץ מנושא לנושא, חוזר ומתנצל מדי שני פרקים שהוא מקדים את המאוחר, והוא שוזר תובנות מעמיקות בתוך סיפור שוטף, בלי שום מבנה לוגי או כרונולוגי מסודר.

ההרגשה של הקורא בספר הינה שאין כאן ספר אלא בן אדם

אם הם מכריזים מלחמה בלומדי התורה – זה כבר סטיה מוחלטת מהתכנית האלוקית, זה כבר הכרזה שאין לנו חלק בה'.

יתכן שהדברים ביסודם די פשוטים (אם כי רבים וטובים לא מודעים להם כראוי). אבל הבהירות, הלהט, המוחשיות, התחושה שעומד מולך אדם שמדבר על דברים שהוא רואה וחי בכל ישותו – זה היה פשוט נפלא.

ובהחלט יש לנו הרבה מה לקחת מדמותו של האיש הצדיק הזה, גם לנו כחרדים מבטן. זו הנקודה המרכזית: יש לחדד בתוכנו את המסרים הפשוטים, הכביכול מובנים מאליהם. הם ממש לא מובנים מאליהם.

השבוע התבקשתי לדבר בפני בנות סמינר, ודיברתי על היסודות של הקמת בית של תורה. התמקדתי יותר בחלקים המעשיים וההתמודדויות מול המורכבות של הדבר, אך פתחתי את השיחה בהסבר קצר למה בעצם כל כך חשוב לקב"ה שנלמד, ולמה חשוב לעזור ללימוד התורה. ההקשבה המלאה ששררה, הריתוק המוחלט – לימדו אותי שהרבה דברים יסודיים צריכים פתיחה מחדש, וליבון מעמיק של אנשים בוגרים.

כל הדברים האמורים, מפורשים בחובות הלבבות שערך פרק ג, וז"ל: "אל תנוח דעתך על מה שנצטייר בלבך בתחלת למודך מן הענינים המסופקים והסברות העמוקות. אבל ראוי לך להתחיל בעת חוזק שכלך והכרתך לעיין בספר תורת האלהים וספרי נביאיו, כמי שלא למד מהם אות".

קיבלת תועלת? העבר את העלון הלאה, ותזכה אחרים גם כן!

"בעצתך תנחני" – חיבור לעבודת השם מהמקום האישי שלך.

לרכישת ספרים, הזמנת שיחות, קבלת מאמרים שבועיים, וכל נושא-

צרו עימנו קשר, במייל: b0548407520@gmail.com, או בכתובת: <https://baatzatcha.co.il/>

יודושים בקו סדנאות מבית "בעצתך תנחני"!

בקו קיימות כרגע חמש סדנאות שנמסרו בפני קהלים שונים, בנושאים המרכזיים בחיים: א. תורה ונפש – עבודת השם בנפש בריאה ומחוברת (שלוחה 1). ב. בנין הבית – יסודות חיי הנישואין לאיש (שלוחה 2). ג. עולם הכוללים – הזדמנויות וצמיחה בעולמו של אברך (שלוחה 3). ד. חכמת הלב – יסודות עבודת השם בעולמה של אשה (שלוחה 4). ה. מעשי ידינו כוננהו – אתגרי הפרנסה וההשתדלות (שלוחה 5).

כל שיחה נוגעת בנקודה מרכזית ומעשית, משמעותית מאוד לחיים. רבים מהשומעים, מכל רחבי הארץ, העידו שהתכנים שינו את כל איכות חייהם, הרוחנית והגשמית.

ניתן לרכוש גישה לכל שיחה בנפרד, או לסדנה שלמה, או לכל הסדנאות יחד (בהזלה משמעותית). **פירוט נושאי השיחות, העלויות, וביצוע ההרשמה – בקו עצמו.**

מספר הטלפון: 02-313-7414

ג.ב. ניתן לקבל את השיחות למייל, בכתובת הרשומה לעיל.

בעיתונות החרדית, וכן במודעות הרחוב, הדגישו את העובדה שהוא השיב רבים מעוון, ושהוא בעצמו עזב בגבורה את עולמו הקודם והשקיע את כל חייו בעבודת השם. הרושם השטחי שהתקבל הוא שהיתה כאן דמות שעשתה את המקסימום בעולם שלה, עולם התשובה ועולם הקירוב.

אבל זה הרבה יותר מזה, זה לא דמות של בעל תשובה או של מזכה הרבים. זו דמות של עובד השם שראה את העולם התורני שאנחנו גדלים בו מגיל אפס – בצורה מוחשית, זוהרת ובוהקת.

דווקא אנחנו שנולדנו אל חיי התורה ואל לימודה כאל דבר המובן מאליו – עלולים להחמיץ את ההתרגשות הזו, את הלהט הזה, את האור הגדול הזה. כי אנחנו רגילים אל התורה, ומעולם לא ישבנו ללבן את יסודותיה ממבט של אנשים בוגרים.

התובנות היסודיות של עצם החיים – **מה משמעותם בכלל, מה המקום שלנו בעולם הגדול הזה, איפה המקום שלנו מול הקב"ה, מה זה אומר להיות יהודי, ו- כן, מה האמינות והביסוס של כל התורה** – נשארות ללא טיפול. הכל מונח באיזו שהיא מגירה נסתרת, בתחום הידיעות המעומעם, שלא נוגעים בו אף פעם בצורה ישירה, מתוך מחשבה שאולי זה מיותר.

וכאן היתה לנו היכרות עם דמות של אדם שהגיע מבחוץ, שכבר טעם את הכל, שבא לבחון את הכל במשקפים ביקורתיות של שמאלני, אשכנזי, אליטיסטי, ציני – והלך שבי אחרי אור התורה, ונכשב בקסמיה כליל. **כי הכל כאן חי, ואמיתי, ומאיר, ומחבק, ומקיף, ומחבר,** הרבה הרבה יותר ממה שהתרגלנו.

זאת היתה דוגמה אישית שלימדה שתופעת "לא נתנו צ'אנס" עלולה להיות קיימת גם אצלנו. דווקא משום שגדלנו על ברכי התורה, לא נשאר לנו זמן לבחון את יסודות התורה מחדש.

התופעה הזו חזרה על עצמה אצלו לא רק ביחס לבסיס של התורה אלא ביחס לקומות העליונות יותר. לפני כעשר שנים היתה עצרת המיליון, כמחאה על החוק שנחקק אז, להכריז על בני הישיבות והאברכים כמחוייבי גיוס ועבריינים פליליים. מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל קרא למחאה של כל הציבור, והדגיש חזרו והדגש שזה נעשה כתגובה על חילול השם, שמדינה יהודית מכריזה על לומדי תורה כעל עבריינים.

כל חרדי יכול להסכים עם העיקרון, אך זה לא מספיק מוחשי וחי. כן, לימוד תורה מעל הכל. וזה חשוב. רגע, ולמה באמת זה חשוב כל כך? ולמה שבני הישיבות לא ישאו בנטל? ולמה זה כזה חילול השם שחילונו ממוצע חושב שגם חרדי צריך להתגייס כמוהו? אולי יש תשובות בפי בחור ישיבה ממוצע, אבל הן די מגומגמות.

הזדמן לי לשמוע את דבריו של הרב אורי זצ"ל באותה עת, בהקלטה של כרבע שעה. הוא פורס בקצרה את מהותו של העולם הזה, מסביר מה בעצם תפקידו ההיסטורי של עם ישראל להעניק לעולם (בלשונו: "לחבר אלוקות לעולם"). הוא מראה כיצד התורה משמשת תפקיד מרכזי ברעיון הזה, וכיצד לומדי התורה הם אלה שבעצם מחברים את האלוקות בעולם החומרי שבו אנו חיים. לומדי התורה הם שומרי הגחלת, מעמידי היהדות ומתקני העולם, ואם לא כל היהודים מבינים את זה – ניחא, נסבל איכשהו. אבל